

Rīgā,

2023. gada 5. janvārī

**Riska izvērtējuma komisijas ieteikumi un priekšlikumi par
SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” (reģistrācijas numurs 40003493561)
Vidzemes reģionālās pārvaldes drošības pārskatu**

Riska izvērtējuma komisija, kas izveidota ar Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – arī Birojs) 2022. gada 7. oktobra rīkojumu Nr. 8-04/30/2022, lai izpildītu Ministru kabineta 2016. gada 1. marta noteikumu Nr. 131 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” (turpmāk - MK noteikumi Nr. 131) prasības, izvērtēja 2022. gada 9. septembrī Birojā iesniegto SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes, kas atrodas Valmierā, Cempu ielā 12, drošības pārskatu.

Riska izvērtējuma komisija analizēja SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes (turpmāk – arī Objekts) drošības pārskata atbilstību MK noteikumu Nr. 131 prasībām un izvērtēja, vai Objektā izveidotā drošības pārvaldības sistēma un drošības pārskatā norādītie pasākumi nodrošina pietiekamu drošību cilvēkam un videi, kā arī izvērtēja, vai drošības pārskats ir papildināts atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja 2019. gada 3. maija izvērtējumā Nr. 6-05/7 „SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes drošības pārskata IZVĒRTĒJUMS” (turpmāk - VPVB izvērtējums Nr. 6-05/7) norādītajam.

Izvērtējot Objekta drošības pārskatu, izmantoti arī šādi dokumenti:

- 1) Valsts vides dienesta Valmieras (šobrīd Vidzemes) reģionālās vides pārvaldes 2014. gada 22. augusta atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. VA141B0037 (turpmāk – VVD atļauja Nr. VA141B0037);
- 2) VPVB izvērtējums Nr. 6-05/7;
- 3) SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes 2019. gada drošības pārskats (turpmāk – 2019. gada drošības pārskats);
- 4) Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālās vides pārvaldes 2022. gada 3. oktobra Kompleksās pārbaudes kopējais inspekcijas ziņojums Nr. 110-45/2022 (VVD – inspekcijas ziņojums Nr. 110-45/2022);
- 5) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta komentāri par drošības pārskatu;
- 6) Valsts darba inspekcijas 2022. gada 8. jūnija pārbaudes akts.

**IESNIEGTĀS DOKUMENTĀCIJAS ANALĪZE
UN RISKA IZVĒRTĒJUMA KOMISIJAS SECINĀJUMI**

1. Īss objekta izvietojuma, darbības un izveidotās drošības pārvaldības sistēmas

Objekts un tā izvietojums

- 1.1. Objekts atrodas Valmieras pilsētas dienvidaustrumu daļā pie pilsētas robežas rūpnieciskajā zonā. Objekta teritorija ir 3,81 ha liela.
- 1.2. Detalizēts Objekta atrašanās vietas un apkārtējo teritoriju raksturojums sniegts drošības pārskata 2. nodaļā un drošības pārskatā ir norādīts, ka Objektam ir noteikta 500 m aizsargjosla.
- 1.3. Drošības pārskata 2.3. tabulā sniegta informācija par Objekta ekspluatācijas aizsargjoslā esošajiem objektiem: SIA “OIL&PARTS”, kas atrodas Objekta teritorijā un nodarbojas ar eļļu tirdzniecību, SIA “Taho Vidzeme” un SIA “Ērglis motors”, kas atrodas 10 m attālumā no Objekta un nodarbojas ar automobiļu apkopi un remontu, SIA “AT

TEHNIKA” un Lauksaimniecības pakalpojumu piensaimnieku kooperatīvo sabiedrību, kas atrodas 68 m attālumā no Objekta un nodarbojas attiecīgi ar lauksaimniecības mašīnu, iekārtu un to piederumu vairumtirdzniecību un piena, piena produktu, olu un pārtikas tauku un eļļu vairumtirdzniecību.

- 1.4. Drošības pārskata 2.4. tabulā norādīts 21 uzņēmums, kas izvietoti Objekta drošības aizsargjoslā, 180 līdz 420 m attālumā no Objekta teritorijas.
- 1.5. Drošības pārskatā ir norādīts, ka 600 m rādiusā ap Objektu atrodas arī 5 (piecas) privātās dzīvojamās mājas: Upītes (165 m attālumā), Upmaļi (203 m attālumā), Puķītes (534 m attālumā), Jaunsalakas (553 m attālumā) un Lazdkalni (600 m attālumā).
- 1.6. Drošības pārskata 2.4. apakšnodaļā ir ietverta informācija par apkārtnes ģeoloģisko un hidrogrāfisko stāvokli, kā arī sniegta Objekta apkārtnes meteoroloģiskais un klimatiskais raksturojums un secināts, ka rūpnieciskās avārijas gadījumā kaitējumu dabas teritorijām nodarīt nevar.

Bīstamās vielas

- 1.7. Objektā bez izmaiņām, kā līdz šim veic darbības ar gāzi - propāna-butāna maisījumu.
- 1.8. Drošības pārskata 6. nodaļā norādīta informācija par bīstamām ķīmiskām vielām un 3.pielikumā ir pievienotas sašķidrinātās naftas gāzes (turpmāk – gāzes) drošības datu lapas: propāna-butāna maisījumam un propānam, norādītie bīstamības apzīmējumi ir H220 (īpaši viegli uzliesmojoša gāze), H280 (satur gāzi zem spiediena) (MK noteikumu Nr. 131 1. pielikuma 2. tabulas 18. punkts).
- 1.9. Tāpat kā 2019. gada drošības pārskatā arī šajā ir norādīts, ka maksimālais gāzes daudzums, kas var atrasties objektā, ir 596 t, tai skaitā virszemes spiedieniekārtu kompleksu novietnē - 480 t, gāzes balonu uzpildes un uzglabāšanas iecirknī - 11 t un cisternās uz dzelzceļa estakādes - 105 t. Norādītais vidējais pārkrautās gāzes daudzums ir 6000 t/gadā jeb vidēji 500 t/mēnesī, kas atbilst VVD atļaujai Nr. VA141B0037.
- 1.10. Saskaņā ar VVD – inspekcijas ziņojumā Nr. 110-45/2022 norādīto pārbaudes laikā sniegta informācija, ka gāzes apgrozījums 2021. gadā kopā bija 8106,6 t.

Tehnoloģiskās iekārtas un procesi

- 1.11. Drošības pārskata 5.1. attēlā attēlotas ēkas un būves Objekta teritorijā un ēku, būvju un iekārtu raksturojums sniegts drošības pārskata 5. nodaļā, kur tāpat kā 2019. gada drošības pārskatā aprakstītas šādas tehnoloģiskās vienības:
 - a) virszemes spiedieniekārtu kompleksu novietne;
 - b) dzelzceļa cisternu noliešanas estakāde;
 - c) gāzes sūkņu-kompresoru stacija;
 - d) autocisternu uzpildes iecirknis;
 - e) auto gāzes uzpildes stacija;
 - f) gāzes balonu uzpildīšanas un uzglabāšanas iecirknis;
 - g) administratīvā ēka ar apsardzes telpu;
 - h) darbnīca;
 - i) ēka (kādreizējā katlu māja);
 - j) ugunsdzēsības sūkņu stacija;

- k) garāžas ar noliktavu;
 - l) remontdarbnīcas;
 - m) noliktava;
 - n) pagrabs;
 - o) automazgātuve.
- 1.12. Drošības pārskata 7. nodaļā sniegts tehnoloģisko procesu apraksts, raksturojot:
- a) gāzes pieņemšanu un noliešanu no dzelzceļa cisternām;
 - b) gāzes uzglabāšanu;
 - c) gāzes uzpildīšanu autocisternās;
 - d) gāzes balonu uzpildīšanu.

Darba organizācija un drošības pārvaldības sistēma

- 1.13. SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” (un arī Objekta) organizatoriskā struktūra un vadošo amatpersonu atbildību raksturojums ietverts drošības pārskata 3. nodaļā. Objektā nodarbināto strukturālā shēma attēlota 3.2. attēlā.
- 1.14. Drošības pārskatā norādīts, ka Objektā strādā 19 darbinieki, darba laikā (no plkst. 8:00 līdz 17:00) Objektā parasti atrodas 16 darbinieki, bet ārpus darba laika – viens Apsardzes dienesta apsargs un viens AGUS operators (2019. gada drošības pārskatā norādītais Objektā nodarbināto skaits bija 30 darbinieki).
- 1.15. SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes direktors ir atbildīgā persona par MK noteikumu Nr. 131 prasību izpildi Objektā.
- 1.16. Darba organizācija un nodarbināto teorētiskā un praktiskā apmācība aprakstīta drošības pārskata 4. nodaļā.
- 1.17. Drošības pārskata 8. nodaļā aprakstīta drošības pārvaldības sistēma, kas ietver informāciju par Objekta:
- a) ārējo un stacionāro ugunsdzēsības ūdensapgādes sistēmu;
 - b) automatiskajām uguns aizsardzības iekārtām administrācijas ēkā;
 - c) gāzes detektoriem;
 - d) aizsardzību no statistiskās elektrības un zibens;
 - e) tehniskās novērošanas sistēmu;
 - f) videonovērošanas sistēmu.
- 1.18. Avāriju izplatību ierobežojošo iekārtu un pasākumu un ugunsdrošības risinājumu vispārīgs apraksts ietverts drošības pārskata 9. nodaļā – norādīto iekšējo riska avotu rūpniecisko avāriju riska izvērtējumā.
- 1.19. Drošības pārskata 12. nodaļā par *paredzētajiem profilaktiskajiem un preventīvajiem pasākumiem*, kas, kā norādīts - nodrošina drošu ražošanas procesu, novērš rūpnieciskās avārijas iespējamību vai samazina tās sekas, sniegts Objekta vadošo darbinieku atbildību apraksts un nosaukti pieci pamatprincipi plānveida pasākumu īstenošanai Objektā.
- 1.20. Drošības pārskata 20. nodaļā aprakstīti civilās aizsardzības pasākumi, kur arī norādīts, ka Objekta civilās aizsardzības plāns tiks pārskatīts 2022. gadā.

- 1.21. Drošības pārskata 13. nodaļā aprakstīta sadarbība ar specializētām līgumorganizācijām.
- 1.22. No VVD – inspekcijas ziņojumā Nr. 110-45/2022 norādītā izriet, ka atbilstoši rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumu plānam 2021.-2022. gadam Objektā uzstādīta jauna automatiskā ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācija, veikta dzelzceļa koka gulšņu nomaīņa pret dzelzsbetona gulšņiem un virszemes spiedieniekārtu kompleksa novietnes (2. grupas) apvalņojuma renovācija.
- 1.23. No drošības pārskatā norādītā izriet, ka tehnoloģisko procesu uzraudzība nav pilnībā automatizēta un tiek īstenota manuāli.

2. Rūpniecisko avāriju riska un iespējamo rūpniecisko avāriju seku novērtējums

Rūpniecisko avāriju riska iekšējie avoti un faktori

- 2.1. Rūpniecisko avāriju riska avoti un faktori aprakstīti drošības pārskata 9. nodaļā un 10.nodaļā – riska analīze. Norādīti iekšējie riska avoti (kas atbilst 2019. gada drošības pārskatā norādītajiem):
- virszemes spiedieniekārtu kompleksu novietne;
 - dzelzceļa cisternu noliešanas estakāde;
 - gāzes sūkņu - kompresoru stacija;
 - gāzes balonu uzpildes telpa;
 - gāzes balonu noliktava;
 - autocisternu uzpildes vieta;
 - auto gāzes uzpildes stacija;
 - cauruļvadi un armatūra.
- 2.2. Norādīts, ka par riska avotu uzskatāma arī katlu māja, kurā kā kurināmo apkures sezonas laikā izmanto gāzi.
- 2.3. Norādītie riska izpausmes veidi:
- gāzes noplūde;
 - sprādzienbīstamo gāzes koncentrāciju rašanās;
 - gāzes vai gāzes – gaisa maisījuma aizdegšanās;
 - gāzes – gaisa maisījuma eksplozija.

Riska novērtējums

- 2.4. Riska novērtējumā ar KLA (kļūdu loģiskās analīzes) metodi analizēti iespējamo avāriju riska scenāriji.

Avāriju scenāriju varbūtības

- 2.5. Riska scenāriju notikumu varbūtību izvērtējums ietverts drošības pārskata 10.3.apakšnodaļā, kur pievienotas KLM diagrammas vērtētajiem avāriju scenārijiem (kurās norādītie dati ir identiski 2019. gada drošības pārskatā norādītajiem), kur lielākās varbūtības ir:
- virszemes spiedieniekārtu kompleksu novietnē (strūklas ugunsgrēka varbūtība $4,7 \times 10^{-5}$);

- b) gāzes balonu uzpildes procesā (sprādziena gāzes balonu uzpildīšanas un uzglabāšanas iecirknī varbūtība 2×10^{-4});
- c) gāzes balonu uzpildīšanas un uzglabāšanas iecirkņa apkārtņē (ugunsgrēka vai sprādziena varbūtība $1,1 \times 10^{-5}$);
- d) gāzes balonu uzglabāšanas noliktavā (ugunsgrēka varbūtība $5,6 \times 10^{-6}$);
- e) dzelzceļa cisternu noliešanas estakādē (strūklas ugunsgrēka varbūtība $8,2 \times 10^{-7}$);
- f) gāzes sūkņu – kompresoru stacijā (sprādziena varbūtība $2,7 \times 10^{-5}$);
- g) autocisternu uzpildes procesā (strūklas ugunsgrēka varbūtība $3,3 \times 10^{-7}$);
- h) automašīnu uzpildes procesā (strūklas ugunsgrēka varbūtība 7×10^{-5}).

Iespējamo rūpniecisko avāriju seku izvērtējums

- 2.6. Informācija par iespējamo rūpniecisko avāriju seku izvērtējumu norādīta drošības pārskata 10.4. apakšnodaļā, kur riska scenārijos izvērtēti avāriju notikumi:
- a) gāzes sprādzienbīstamo koncentrāciju izplatība;
 - b) izplūdušās gāzes - gaisa maisījuma ugunsgrēks;
 - c) izplūdušās gāzes strūklas ugunsgrēks;
 - d) ugunslodes ugunsgrēks;
 - e) pārspiediena ietekme.
- 2.7. Tāpat kā 2019. gada drošības pārskatā avāriju seku modelēšanai izmantotas ASV Federālo dienestu izstrādātās datorprogrammas ARCHIE visa veida ugunsgrēku iedarbības aprēķiniem un ALOHA 5.3. versija gāzes tvaiku izkliedes modelēšanai. Norādīts, ka avārijas seku izplatības zonas aprēķinātas, izmantojot informāciju riska objektu aprakstos un informāciju par avārijas seku ierobežošanas pasākumiem.
- 2.8. Secināts (tāpat kā 2019. gada drošības pārskatā), ka hipotētiski visnelabvēlīgākās sekas var būt 50 m^3 spiedieniekārtu kompleksa ugunslodes ugunsgrēka gadījumā, kad 1% letālās zonas rādiuss var sasniegt 427 m, bet 100% letālās zonas rādiuss - 215 m attālumu (norādītais ugunslodes pastāvēšanas laiks - 13,7 sekundes, ugunslodes augstums 325 m un diametrs 198 m).
- 2.9. Norādīts, ka gāzes - gaisa maisījuma eksplozijas gadījumā (50 m^3 spiedieniekārtu kompleksa ugunslodes ugunsgrēkā) letālā iznākuma zona var sasniegt līdz 27 m attālumu no sprādziena epicentra.
- 2.10. Norādīts arī, ka riska scenārijos - 50 m^3 spiedieniekārtu kompleksa vai 76 m^3 dzelzceļa cisternas pilnīga sabrukuma gadījumā (praktiska bezvēja apstākļos - 1m/s) sprādzienbīstamo koncentrāciju izplatības zona var pārsniegt 500 m robežu.

Rūpniecisko avāriju riska ārējie avoti un faktori

- 2.11. Ārējie riska avoti un faktori aprakstīti drošības pārskata 11. nodaļā, kur norādīta informācija arī Objektam tuvākajiem paaugstinātas bīstamības objektiem un iespējamo apdraudējumu avārijas gadījumā:
- a) A/S “VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA”, kas atrodas 180 m attālumā no Objekta;
 - b) SIA “EAST-WEST TRANSIT” 88. degvielas uzpildes stacija, kas atrodas 320 m attālumā no Objekta;

c) SIA "EAST-WEST TRANSIT" naftas bāze "Valmiera", kas atrodas 420 m attālumā no Objekta.

2.12. Drošības pārskata 11.1.2. apakšnodaļā ir norādīta informācija par bīstamo kravu pārvadājumiem, kas avārijas gadījumā var apdraudēt Objektu.

3. Rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumu izpildes un iesniegtās dokumentācijas atbilstība MK noteikumu Nr. 131 prasībām

Izvērtējot SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes drošības pārskata atbilstību MK noteikumu Nr. 131 prasībām, secināms, ka tajā sniegtā informācija lielā mērā atbilst MK noteikumu Nr. 131 prasībām. Drošības pārskatā ir sniegts Objekta atrašanās vietas, apkārtnes, bīstamo vielu, tehnoloģisko iekārtu un procesu apraksts, kā arī raksturotas galvenās uguns aizsardzības iekārtas un sistēmas, norādīti iekšējie un arī ārējie riska avoti, iekļauts rūpniecisko avāriju riska un iespējamo sekū izvērtējums, kā arī drošības pārskats ir aktualizēts un papildināts, ņemot vērā arī VPVB izvērtējumā Nr. 6-05/7 norādīto, tomēr drošības pārskatā ir atsevišķas nepilnības. Drošības pārskatā nepietiekami atspoguļota atbilstošu avāriju riska samazināšanas pasākumu (arī ilgtermiņa) plānošana un īstenošana, Objektā izveidotās drošības pārvaldības sistēmas darbības pilnveidošana un sistemātiska avāriju riska samazināšana, kā to paredz MK noteikumi Nr. 131 un ņemot vērā arī VVD – inspekcijas ziņojumā Nr. 110-45/2022 norādīto, ka Objektā būtu jāīsteno pakāpeniska tehnoloģiskā aprīkojuma modernizācijas programma, kas veicinātu arī potenciālo avāriju risku samazināšanos:

- 3.1. Drošības pārskatā norādītā, kopumā apjomīgā informācija vienlaikus nesatur pietiekamu pamatojumu, ka Objektā ir veikti vai paredzēti veikt visus nepieciešamos (norādot konkrēti kādus) pasākumus, lai novērstu rūpnieciskās avārijas vai šādu avāriju gadījumā samazinātu to ietekmi uz cilvēkiem un vidi. Arī drošības pārskata 12. nodaļā norādītajam par *paredzētajiem profilaktiskajiem un preventīvajiem pasākumiem*, kas nodrošina drošu ražošanas procesu, novērš rūpnieciskās avārijas iespējamību vai samazina tās sekas, nav pietiekama pamatojuma. Drošības pārskatā nav norādīta informācija par Objektā jau veiktajiem un veicamajiem pasākumiem, tostarp, piemēram spiedieniekārtu kompleksu grupu apvalņojumu renovāciju un iekārtu un aprīkojuma modernizāciju un vai un kā tas ietekmē avāriju riska samazināšanu. Drošības pārskatā nav pamatotu secinājumu, vai un kādas konkrēti pārmaiņas drošības pārvaldības sistēmā ir nepieciešamas, ņemot vērā riska izvērtējuma rezultātus un izdarītos secinājumus par iespējamo negadījumu un avāriju scenāriju bīstamību, lai samazinātu iespējamo negadījumu rašanās iespējamību un nepieļautu to tālāku eskalāciju. Drošības pārskatā nav pietiekamas informācijas par procesu tehnisko drošumu un ekspluatācijas drošību, ņemot vērā avāriju riska izvērtējuma rezultātus attiecībā uz iespējamo avāriju sekū nelabvēlīgās iedarbības izplatību ārpus Objekta robežām (MK noteikumu Nr. 131 8.11., 8.12. apakšpunkts, 4. pielikuma 2.1., 2.3., 6.5., 13.1. apakšpunkts).
- 3.2. Drošības pārskatā arī nav norādīts, vai un kādi plānotie riska samazināšanas pasākumi, tai skaitā pasākumi, kas samazina rūpnieciskās avārijas straujas attīstības iespējamību tiek vai tos ir paredzēti īstenot, ņemot vērā avāriju riska izvērtējuma rezultātus un izdarītos secinājumus (MK noteikumu Nr. 131 4. pielikuma 10.7. apakšpunkts).
- 3.3. Drošības pārskatā nav norādīts, vai Objekta civilās aizsardzības plāns nodrošina nepieciešamo informāciju ārpusobjekta civilās aizsardzības plāna izstrādāšanai un dod iespēju veikt nepieciešamos pasākumus rūpniecisko avāriju laikā. Rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumu plānā 2021. -2022. gadam, kas pievienots drošības pārskata 10.pielikumā nav norādīta informācija par 2022. gadā plānoto Objekta civilās

aizsardzības plāna aktualizēšanu un saskaņošanu ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (kā tas izriet no drošības pārskata 20. nodaļā norādītā) un līdz ar to arī nodrošinot visu nepieciešamo pasākumu veikšanu rūpnieciskās avārijas gadījumā. Pasākumu plānā atzīmes par pasākumu izpildi ir vien daļai norādīto pasākumu (MK noteikumu Nr. 131 4. pielikuma 2.4. apakšpunkts).

- 3.4. Drošības pārskatam nav pievienots (iekļauts) ne audita vērtējums par SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes veiktajiem rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumiem un drošības pārvaldības sistēmas atbilstību MK noteikumu Nr.131 prasībām, ne pašnovērtējums. Tas liecina par nepilnībām (trūkumiem) drošības pārvaldības sistēmas darbībā attiecībā uz MK noteikumu Nr. 131 3. pielikuma 1.6., 1.7. apakšpunktu prasību īstenošanu par *sistemātisku* drošības pārvaldības sistēmas darbības plānošanu un izpildes vērtēšanu (MK noteikumu Nr. 131 8.6., 8.7., 8.9., 8.10. apakšpunkts, 3. pielikuma 2.4., 2.5., 4.4., 4.15. apakšpunkts, 4. pielikuma 12. punkts, 2.3. apakšpunkts).
- 3.5. Arī rūpniecisko avāriju riska novērtējums nav atjaunots un nav sniegta informācija par to, vai šis novērtējums ir pārskatīts pēc 2008. gada (MK noteikumu Nr. 131 8.1., 8.3.-8.5. apakšpunkts).
- 3.6. Drošības pārskatā nav norādīts, ka tehnoloģisko procesu tehniskā drošība un iekārtu ekspluatācijas drošība ir atbilstoša arī paaugstinātas darbības intensitātes gadījumos un nepalielina avāriju risku, ņemot vērā VVD – inspekcijas ziņojumā Nr. 110-45/2022 norādīto par pārkrautajiem gāzes apjomiem. Drošības pārskatā nav norādīts, ka darbības ar gāzi Objektā tiek veiktas ievērojot VVD atļaujā Nr. VA141B0037 noteikto un nepārsniedzot noteiktos pārkraujamās gāzes apjomus vai arī ir paredzētas izmaiņas (MK noteikumu Nr. 131 4. pielikuma 7.2. apakšpunkts).
- 3.7. Drošības pārskatam nav pievienots rūpniecisko avāriju novēršanas politikas dokuments, kurā aprakstīti Objekta atbildīgās personas vispārējie īstermiņa un ilgtermiņa mērķi, darbības principi un uzdevumi, lai nepārtraukti uzlabotu drošības pārvaldības sistēmas darbību, rūpniecisko avāriju risku kontroli un nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni šādu avāriju gadījumos (MK noteikumu Nr. 131 3. pielikuma I nodaļas, 1. punkts).

Ņemot vērā iepriekšminēto, avāriju riska izvērtējuma rezultātus (kas ir tādi paši, kā 2019.gada drošības pārskatā) un norādītos iespējamās avārijas seku iedarbības izplatības attālumus, nepieciešams arī nodrošināt pastāvīgu Objektā izveidotās drošības pārvaldības sistēmas darbības pilnveidošanu un līdz ar to sistemātisku avāriju riska samazināšanu, lai nepieļautu iespējamo negadījumu eskalāciju rūpnieciskajā avārijā, attiecīgu informāciju norādot arī drošības pārskatā.

IZVĒRTĒJUMA KOMISIJAS IETEIKUMI UN PRIEKŠLIKUMI

4. Riska izvērtējuma komisijas ieteikumi attiecībā uz lēmumu par rūpniecisko avāriju novēršanas dokumentācijas atbilstību MK noteikumu Nr. 131 prasībām

Riska izvērtējuma komisija, pamatojoties uz MK noteikumu Nr. 131 23.8. apakšpunktu, ņemot vērā šo ieteikumu dokumentācijas analīzes daļā konstatēto un VVD ziņojumā Nr. 110-45/2022 secināto, ka veiktie rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumi, esošā drošības pārvaldības sistēma gan dokumentāli gan praktiski apliecina, ka Objektā sistemātiski nodrošina un pilnveido MK noteikumos Nr. 131 noteikto prasību izpildi, iesaka Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk – Birojs) pieņemt lēmumu saskaņā ar MK noteikumu Nr. 131 24.1.3. apakšpunktu. Riska izvērtējuma komisija iesaka Birojam uzdot SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes

reģionālās pārvaldes atbildīgajai personai turpināt nodrošināt Objektā izveidotās drošības pārvaldības sistēmas uzturēšanu un pilnveidošanu, tai skaitā plānojot un veicot avāriju riska samazināšanas pasākumus, kas nodrošinātu riska izvērtējumā norādīto negadījumu iestāšanās varbūtību un arī iespējamās avārijas seku nelabvēlīgās ietekmes samazināšanos.

5. Uzdevumi atbildīgajai personai

Riska izvērtējuma komisija, iesaka Birojam uzdot SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes atbildīgajai personai, nodrošināt paredzēto darba organizācijas un vadības sistēmas, tehnoloģisko procesu, tehnisko paņēmieni un Objekta drošības pārvaldības sistēmas uzturēšanu, kā arī, nodrošināt būtisko ugunsdrošības, avārijgatavības, darba aizsardzības, vides un civilās aizsardzības prasību, tehnoloģiskā procesa drošības instrukciju un citu iekšējo normatīvo aktu ievērošanu, lai nepieļautu iespējamo nevēlamo notikumu un negadījumu eskalāciju rūpnieciskā avārijā, norādot attiecīgu informāciju arī drošības pārskatā:

- 5.1. Rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumu plānā norādīt arī ilgtermiņa pasākumus, kas vērsti uz sistemātisku drošības pārvaldības sistēmas darbības uzlabošanu un avāriju riska samazināšanu. Plānojot un izpildot riska samazināšanas pasākumus, jāņem vērā faktiskais stāvoklis Objektā, arī izmantojamā tehnoloģiskā aprīkojuma fiziskais nolietojums, riska izvērtējuma rezultāti un izdarītie secinājumi par iespējamo avāriju scenāriju bīstamību, kā arī Objektā izveidotās drošības pārvaldības sistēmas darbības efektivitātes izvērtējuma rezultāti (MK noteikumu Nr. 131 8. punkts, 8.11., 8.12.apakšpunkts, 3. pielikuma 5.1. apakšpunkts, 4. pielikuma 2.1., 2.3., 6.5., 6.9., 13.1.apakšpunkts, VPVB izvērtējuma Nr. 6-05/7 5.1.apakšpunkts).
- 5.2. Drošības pārskatā norādīt informāciju par nepieciešamo pakāpenisku Objekta tehnoloģiskā aprīkojuma modernizācijas programmu un tās īstenošanu, ņemot vērā tehnoloģisko vienību fizisko nolietojumu, Objektā un citos SIA „LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” objektos līdz šim notikušo negadījumu un reģistrēto kļūdu izvērtējumu, tādejādi nodrošinot arī sistemātisku avāriju riska samazināšanu (MK noteikumu Nr. 131 8.6., 8.7., 8.8., 8.9., 8.12. apakšpunkts).
- 5.3. Pārskatīt un papildināt drošības pārskatā informāciju par Objekta apkārtnes teritoriju, kuru var ietekmēt rūpnieciskā avārija, informāciju par iedzīvotāju skaitu Objekta apkārtne izvietotajās dzīvojamajās mājās un informāciju par rūpnieciskās un tehniskās apbūves teritorijām, tai skaitā par objektiem un citām darbības vietām, kurās var izraisīties domino efekts (MK noteikumu Nr. 131 4. pielikuma 3.6., 3.6.3., 3.6.4. apakšpunkts).
- 5.4. Pamatojot drošības pārvaldības sistēmas atbilstību un pietiekamību, drošības pārskatā norādīt, kādi riska samazināšanas pasākumi, kas samazina rūpnieciskās avārijas straujas attīstības iespējamību ir paredzēti, ņemot vērā avāriju riska izvērtējuma rezultātus un izdarītos secinājumus (MK noteikumu Nr. 131 4. pielikuma 10.7. apakšpunkts).
- 5.5. Papildināt drošības pārskatu ar informāciju par Objekta apkārtnes teritoriju, kuru var ietekmēt rūpnieciskā avārija, informāciju par iedzīvotāju skaitu Objekta apkārtne izvietotajās dzīvojamajās mājās un informāciju par rūpnieciskās un tehniskās apbūves teritorijām, tai skaitā par objektiem un citām darbības vietām, kurās var izraisīties domino efekts (MK noteikumu Nr. 131 4. pielikuma 3.6., 3.6.3., 3.6.4. apakšpunkts).
- 5.6. Nodrošināt Objekta civilās aizsardzības plāna savlaicīgu aktualizēšanu un saskaņošanu ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, par ko aktuālo informāciju norādīt arī drošības pārskatā. Nodrošināt, ka Objekta civilās aizsardzības plāns nodrošina

nepieciešamo informāciju ārpusobjekta civilās aizsardzības plāna izstrādāšanai (MK noteikumu Nr. 131 4. pielikuma 2.4. apakšpunkts).

- 5.7. Nodrošināt ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasību pastāvīgu ievērošanu Objektā, nodrošinot nepieciešamās automātiskās ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas, detektoru un ugunsdzēsības hidrantu atbilstošu darbību, kā arī ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietas atbilstību un pieejamību. Nodrošināt tehnoloģisko procesu drošības, ugunsdrošības, darba un vides aizsardzības instrukciju aktualizēšanu, ņemot vērā arī faktisko situāciju Objektā un normatīvo aktu prasības un nodrošinot, ka Objekta darbinieki ar tām tiek iepazīstināti. Nodrošināt izmantojamā ugunsdzēsības un cita aprīkojuma (iekārtu, ierīču) atbilstību normatīvo aktu prasībām, tai skaitā novērst arī nebūtisku pārkāpumu, kas norādīti VVD – inspekcijas ziņojumā Nr. 110-45/2022 novēšanu (MK noteikumu Nr.131 8.6., 8.7., 8.9., 8.12.apakšpunkts, 3. pielikuma Nr. 4.2.1., 4.2.2., 5.6., 6.11.apakšpunkts, VPVB izvērtējuma Nr. 6-05/7 5.7., 5.8.apakšpunkts).
- 5.8. Drošības pārskatā norādīt, ka Objektā esošais inventārs, materiālās rezerves un citi resursi ir atbilstoši un pietiekamā daudzumā, lai reaģētu pietiekami efektīvi iespējamās rūpnieciskās avārijas vai tās draudu gadījumā, ņemot vērā galveno identificēto riska scenāriju attīstības bīstamību un iespējamās sekas, nodrošinot, ja nepieciešams papildus resursus (MK noteikumu Nr. 131 8.6., 8.7., 8.8., 8.9., 8.12. apakšpunkts, VPVB izvērtējuma Nr. 6-05/7 5.17. apakšpunkts).
- 5.9. Turpināt pilnveidot nepieciešamo sadarbību ar Objekta tuvākajā apkārtnē izvietotajiem uzņēmumiem un paaugstināta riska objektiem avārijgatavības pasākumu plānošanā un īstenošanā, tai skaitā ar AS “VALMIERAS STIKLAŠĶIEDRA”. Drošības pārskatā norādīt informāciju par savstarpēju atbildību un pienākumu sadali nevēlama notikuma vai rūpnieciskās avārijas gadījumā un pasākumus, kādi tiek īstenoti un/vai tiek plānoti, lai ierobežotu vai samazinātu nelabvēlīgo seku ietekmi avārijas gadījumā, ņemot vērā aktuālos (faktiskajai situācijai atbilstošus) avāriju riska izvērtējuma rezultātus, iespējamās negatīvo seku iedarbības izplatības attālumus. Drošības pārskatā norādīt arī pasākumus ārējo riska faktoru iespējamās nevēlamās ietekmes, tai skaitā domino efekta samazināšanai (MK noteikumu Nr. 131 8. punkts, 8.7. apakšpunkts, 3. pielikuma 1.5, 1.6., 4.13., 5.3., 5.5. apakšpunkts, 4. pielikuma 9. punkts, 6.11. apakšpunkts, VPVB izvērtējuma Nr. 6-05/7 5.14. apakšpunkts).
- 5.10. Nodrošināt, ka darbības ar gāzi Objektā tiek veiktas ievērojot VVD atļaujā Nr. VA141B0037 norādītos apjomus un nepieciešamības gadījumā paredzot veikt grozījumus atļaujā. Nodrošināt, ka tehnoloģisko procesu tehniskā drošība un iekārtu ekspluatācijas drošība ir atbilstoša veicot darbības ar gāzi arī ar maksimāli atļauto intensitāti un avāriju risks netiek palielināts (MK noteikumu Nr. 131 4. pielikuma 7.2. apakšpunkts).
- 5.11. Nodrošināt bīstamo kravu pārvadājumiem raksturīgā riska iespējamu samazināšanu (attiecībā uz gāzes pārkraušanas tehnoloģiskajiem procesiem no/uz autocisternām vai dzelzceļa cisternām). Drošības pārskatā norādīt informāciju par drošības konsultantu (padomnieku), kurš Objektā ir norīkots atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 21.februāra noteikumiem Nr. 156 “Noteikumi par drošības konsultantu (padomnieku) norīkošanu, to profesionālo kvalifikāciju un darbību bīstamo kravu pārvadājumu jomā”.
- 5.12. SIA “LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālajā pārvaldes esošās situācijas rūpniecisko avāriju riska novērtējumu nepieciešams pārskatīt un nepieciešamības gadījumā aktualizēt, ņemot vērā, ka kopš šī novērtējuma veikšanas ir pagājuši gandrīz

divdesmit un pārskatīšanas – piecpadsmit gadi¹. Šī novērtējuma secinājumus nepieciešams pamatot, izmantojot jaunākos tehniskos datus un informāciju un paredzēt un veikt atbilstošus pasākumus riska novēršanai vai samazināšanai (MK noteikumu Nr. 131 8.1., 8.3.-8.5., 8.11. apakšpunkts, 3. pielikuma 1.2. 2.4., 4.3., 4.7. apakšpunkts, 4. pielikuma 10., 11. punkts).

5.13. Drošības pārskatam pievienot SIA “LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” valdes apstiprinātu rūpniecisko avāriju novēršanas politikas dokumentu, kurā aprakstīti konkrēti šī Objekta atbildīgās personas vispārējie īstermiņa un ilgtermiņa mērķi, darbības principi un uzdevumi, lai pilnveidotu drošības pārvaldības sistēmas darbību, rūpniecisko avāriju risku kontroli un nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni šādu avāriju gadījumos (MK noteikumu Nr. 131 3. pielikuma I. nodaļa, 2.2., 2.5. apakšpunkts, VPVB izvērtējuma Nr. 6-05/7 5.6. apakšpunkts).

5.14. Papildinot drošības pārskatu, plānojot un veicot rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumus un pilnveidojot drošības sistēmu SIA “LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālajā pārvaldē, jāņem vērā arī tie vides, darba, veselības un civilās aizsardzības un ugunsdrošības jomas reglamentējošie normatīvie akti, kas stājas spēkā pēc 2022. gada 9. septembrī Birojā iesniegtā drošības pārskata sagatavošanas.

Nemot vērā iepriekšminēto, avāriju riska izvērtējuma rezultātus (kas ir tādi paši, kā 2019. gada drošības pārskatā) un norādītos iespējamās avārijas seku iedarbības izplatības attālumus, nepieciešams arī nodrošināt pastāvīgu Objektā izveidotās drošības pārvaldības sistēmas darbības pilnveidošanu un līdz ar to sistemātisku avāriju riska samazināšanu, lai nepieļautu iespējamo negadījumu eskalāciju rūpnieciskajā avārijā, attiecīgu informāciju norādot arī drošības pārskatā.

Riska izvērtējuma komisija iesaka Birojam norādīt, ka SIA “LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes atbildīgajai personai aktualizēto un papildināto drošības pārskatu jāiesniedz Birojā **līdz 2026. gada 5. janvārim**.

Riska izvērtējuma komisija iesaka Birojam arī norādīt, ka atbildīgās personas pienākums ir veikt visus nepieciešamos rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumus, lai nodrošinātu Objektā nodarbināto drošību, aizsargātu cilvēkus no iespējamās rūpnieciskās avārijas kaitīgās iedarbības un saglabātu kvalitatīvu vidi vai atjaunotu vides kvalitāti (ja notikusi avārija), tai skaitā nepieciešams izpildīt rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumus atbilstoši Valsts vides dienesta organizēto komisiju komplekso pārbaužu kopējo inspekcijas ziņojumu prasībām un rekomendācijām.

Sagatavoja: (paraksts*) E. Skribnovska

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

¹ Drošības pārskata 10. nodaļā (146. lpp.) norādīts, ka riska novērtējumu objektam 2003. gadā veica zinātniski konsultatīvā firma “Risks un audits”, riska novērtējumu 2008. gadā precizēja SIA “ROYNER”.